



SAVONLINNAN KAUPUNKI
Sivistystoimiala
Riihisaari - Savonlinnan museo

Lausunto 112-2022

1 / 2

11.8.2022

Mikkelin kaupunki
Rakennusvalvonta
PL 33
50101 Mikkelä

Viite: Lausuntopyyntö 12.7.2022

Asia: **Rakennuslupahakemus, kioskiravintola, Mikkelin Hallitustori**

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta / Sari Valjakka on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien kioskiravintolan rakentamista ympärivuotiseen käyttöön Mikkelin Hallitustorille. Hakemuksen liitteenä oli 10.5.2022 päivätyt asema-, julkisivu- ja pohjapiirroukset sekä valokuvia kohteesta. Rakennus on ollut paikallaan jo jonkin aikaa ja sijoittuu torin eteläpäätyyn. Rakennus on 7 x 8,2 m ja yli kolme metriä korkea, alaltaan 57 m². Julkisivut ovat osin valkoista vaakalautaa ja osin lasiseinää.

Mikkelin hallitustori rakennuksineen ja akselinäkymineen kuvastaa autonomian ajan asemakaavallista suunnittelua, jolla korostettiin läänin pääkaupungin asemaa. Hallitustorin, Kirkkopuiston ja niiden välisen korttelin rakentaminen perustuu yli-intendentti C.L. Engelin 1837 laatimaan asemakaavaan, jossa läänin pääkaupungin julkiset rakennukset on sijoitettu vyöhykkeeksi kaupungin keskelle. Toria reunustaa useampia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia: Lääninhallituksen rakennukset (C.L. Engel, 1843; Lohrmann 1850-I; Martti Välikangas 1938), kaupungintalo (Selim A. Lindqvist, 1912), linja-autoaseman porttirakennukset (Aarne Ekman, 1930), Jamankulma (Martti Välikangas, 1938) ja Osuuskauppa Suur-Savon hotelli- ja liiketalo (Arthur Elg, 1940) sekä Säästöpankki (Martti Välikangas 1942) ja SYP:n talo (Jaakko Tähtinen, 1954).

Mikkelin hallitustori lähiympäristöineen on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin hallitustori ympäristöineen). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-merkinnällä ja torin ympärillä sijaitsee myös useita yksittäisiä merkittäviä rakennuskohteita. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) alue on myös merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi: *aluetta koskevien suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja edistäviä. Mahdollisen korjaus- ja täydennysrakentamisen sekä alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät merkittävän aluekokonaisuuden arvoa... Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) kanssa.*

Asemakaavassa (2007) kioskiravintola sijoittuu torialueelle ja kaupunkikuvallisesti tärkeälle alueen osalle: *Alue tulee säilyttää luonteeltaan avoimena ja edustavana kaupankäynnin, hallinnon, tapahtumien ja kansalaisten kohtaamisen paikkana. ... Alueella*



on merkitystä historiallisena harjoitus-, paraati- ja markkinapaikkana. Alueella on rakennushistoriaan, historiaan ja ympäristöön liittyviä arvoja. Rakennukset, rakennelmat, kalusteet ja pinnoitteet tulee ratkaista yhtenäisessä kaupunginhallituksen hyväksymässä yleissuunnitelmassa. Pysyvän ja kiinteän rakentamisen on kaikilta osiltaan sopeuduttava historialliseen kaupunkikuvaan ja toriaukion arkkitehtoniseen ilmeeseen. Oleellisten muutosten osalta on kuultava Museovirastoa.

Mikkelin kaupunki on teettänyt lisäksi Hallitustorin ja Hallituskadun ideakirjan ja ohjeen toteuttajille (Tori ihan Mikkelistä, Sitowise 2019), jossa on tarkempia ohjeita torille toimintaa suunnitteleville.

Lupahakemuksessa suunnittelutehtävän vaativuusluokkana on tavanomainen. Museo pyytää kiinnittämään huomiota suunnittelun vaativuuteen hankkeen sijoituessa kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle, RKY-alueelle ja kaavamääräysten edellyttäessä rakentamisen sopimista historialliseen kaupunkikuvaan ja toriaukion arkkitehtoniseen ilmeeseen (Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä § 4).

Tilapäiset torikojut jne. kuuluvat torin luonteeseen, mutta pysyvien rakenteiden ja rakennusten kohdalla tulee käyttää tarkkaa harkintaa. Esitetyn rakennuksen sijainti lähellä kaupungintalo-kirkkopuisto akselia, kaupungintalon ja lipputankojen edessä ei ole paras mahdollinen. Rakennus peittää osin kaupungintaloa ja kaupungintalolta näkymää torin toiselle laidalle kohti linja-autoaseman porttirakennuksia. Torialueen tälle kohden ei ole myöskään osoitettu rakennusoikeutta. Torille sijoitettavilta pysyvimmiltä rakennuksilta ja rakennelmilta voidaan vaatia korkeaa laatua alueen ollessa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Museon näkemyksen mukaan esitetty rakennus ei sovellu ulkoasultaan ja pysyväisluonteisena historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävälle alueelle. Torialueen säilyminen aukiona on oleellista, asemakaavassa peräänkuulutetaan avointa ja edustavaa kohtaamispaikkaa. Museo yhtyy Etelä-Savon ELY-keskuksen lausuntoon (694/2022) ja huomioon, että torille edes voisi sijoittaa muita pysyviä rakennuksia, kuin asemakaavassa osoitetut ns. Muikku-rakennus ja pysäköintilaitoksen edellyttämät rakenteet.

Lisätietoja:

rakennustutkija Katri Nousiainen, 044 417 4468, katri.nousiainen@savonlinna.fi

Riihisaari - Savonlinnan museo / Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo

Nikke Kaartinen
museonjohtaja

Katri Nousiainen
rakennustutkija

Tiedoksi:

Museovirasto
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus